

รายงานสรุปผลความเห็นของคณะที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน
และเครือข่ายภาคประชาสังคมในการตรวจราชการของกระทรวงแรงงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ รอบที่ ๒

การตรวจราชการของกระทรวงแรงงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ กระทรวงแรงงาน ได้กำหนดรูปแบบการตรวจราชการแบบบูรณาการ โดยในการออกตรวจราชการของผู้ตรวจราชการ กระทรวงแรงงานได้ใช้กลไกอาสาสมัครแรงงาน (อสร.) ซึ่งมีครอบคลุมทั่วประเทศและทำหน้าที่ประสานงานด้านแรงงานระหว่างประชาชนในพื้นที่กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการขยายบริการ ด้านแรงงานลงสู่ระดับชุมชนและหมู่บ้าน เป็นเครือข่ายภาคประชาสังคมของกระทรวงแรงงานและ เข้ามามีส่วนร่วม โดยประชุมร่วมกับผู้ตรวจราชการกระทรวงแรงงานและผู้ตรวจราชการกรม และได้ให้ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านแรงงาน

สรุปผลความเห็นของแกนนำอาสาสมัครแรงงานและอาสาสมัครแรงงาน (อสร.) ซึ่งเป็น เครือข่ายภาคประชาสังคมในการตรวจราชการของกระทรวงแรงงาน รอบที่ ๒ ดังนี้

๑. การดำเนินงานประชาสัมพันธ์โครงการบูรณาการบริการแรงงานต่างด้าว ซึ่งกระทรวงแรงงานได้มอบหมายให้อาสาสมัครแรงงานดำเนินการ อาสาสมัครแรงงานมีความเห็นว่าเป็น โครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนายจ้างและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ ทำให้อาสาสมัครแรงงานได้มี โอกาสประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างนำแรงงานต่างด้าวไปขอรับใบอนุญาตทำงานและพิสูจน์สัญชาติ และประชาสัมพันธ์ขยายเวลา ผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ โดยอาสาสมัครแรงงานได้พบปะพูดคุยกับนายจ้างและลูกจ้างแรงงานต่างด้าว และประชาสัมพันธ์ช่องทาง การประชาสัมพันธ์ต่างๆ ในชุมชน เช่น เสียงตามสาย สถานีวิทยุกระจายเสียง หอกระจายเสียงประจำ หมู่บ้าน การจัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้าน การเปิดแผ่นซีดีประชาสัมพันธ์ในชุมชน การประสาน ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนให้ช่วยประชาสัมพันธ์ ฯลฯ และไม่ได้พบปัญหาการประชาสัมพันธ์แต่อย่างใด

๒. การปฏิบัติงานด้านการประกันตนตามมาตรา ๔๐ ในบางครั้งอาสาสมัครแรงงาน ยังไม่สามารถประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ เนื่องจากขาดความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานหรือขาดข้อมูลที่ชัดเจน การหากลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติม หรือการรักษาอัตราการคงอยู่ ของผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ ค่อนข้างยาก เนื่องจากประชาชนในพื้นที่สมัครเป็นสมาชิกกองทุน หมู่บ้าน ซึ่งนำส่งเงินสมทบง่ายกว่า และเห็นว่าได้รับสิทธิประโยชน์ที่ดีกว่า จึงขอให้กระทรวงแรงงาน พิจารณาช่องทางการชำระเงินให้หลากหลายและสะดวกมากขึ้น รวมทั้งควรปรับปรุงสิทธิประโยชน์ มาตรา ๔๐ ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนเกิดความสนใจสมัครมากขึ้น และพิจารณาขยายบริการ ผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ ในกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไปด้วย

๓. เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ด้านแรงงานให้แก่อาสาสมัครแรงงาน ควรจัดโครงการ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครแรงงาน หรือจัดประชุมอาสาสมัครแรงงานสัญจร ไปตามอำเภอต่างๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาสาสมัครแรงงานระหว่างตำบล และเพื่อให้ อาสาสมัครแรงงานได้เข้าใจและรับทราบถึงภารกิจของกระทรวงแรงงานอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น สามารถนำไปถ่ายทอด ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างครบถ้วนและชัดเจน

๔. เมื่อหน่วยงาน...

๔. เมื่อหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานมีการปรับเปลี่ยนข้อมูลหรือหากมีข้อมูลใหม่ๆ ในบริการด้านต่างๆ ให้แจ้งอาสาสมัครแรงงานได้รับทราบโดยเร็ว หรือ Update ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง เพื่ออาสาสมัครแรงงานจะได้นำไปประชาสัมพันธ์ได้ทันต่อสถานการณ์ และควรสนับสนุนข่าวประชาสัมพันธ์ สื่อสิ่งพิมพ์ ข้อมูลข่าวสารและบริการด้านแรงงาน เอกสาร โปสเตอร์ แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ ให้มีจำนวนมากเพียงพอ เพื่อให้อาสาสมัครแรงงานนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับรู้บริการด้านแรงงานของกระทรวงแรงงานเพิ่มขึ้น

๕. ขอให้พิจารณาแต่งตั้งอาสาสมัครแรงงานระดับหมู่บ้าน และให้ได้รับค่าตอบแทน เช่นเดียวกับอาสาสมัครแรงงานระดับตำบล เพื่อสะดวกในการประสานการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้อาสาสมัครแรงงาน สร้างเครือข่ายการทำงานของกระทรวงแรงงานให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้การขับเคลื่อนภารกิจด้านแรงงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากในบางตำบลมีหมู่บ้านที่อยู่ในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก ทำให้การสำรวจข้อมูลและการประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านแรงงานทำได้ไม่ทั่วถึง สำหรับการคัดเลือกอาสาสมัครแรงงานควรมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน และมีการเปิดรับสมัครอย่างเป็นทางการ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สนใจอาสาเข้ามาทำงานได้อย่างแท้จริง

๖. ภารกิจของอาสาสมัครแรงงานเป็นภารกิจที่ค่อนข้างหนัก เนื่องจากอาสาสมัครแรงงานจำนวนหนึ่งคนต้องรับผิดชอบพื้นที่ทั้งตำบล ซึ่งมีพื้นที่กว้าง และบางแห่งมีระยะทางไกล การทำงานต้องใช้จิตอาสา เพื่อนำบริการด้านแรงงานไปสู่ประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นกระทรวงแรงงานควรมีโครงการสนับสนุนให้สวัสดิการด้านต่างๆ แก่อาสาสมัครแรงงาน นอกเหนือจากค่าตอบแทน

๗. ในการรายงานผลการดำเนินงานของอาสาสมัครกระทรวงแรงงาน ต้องรายงานเป็นประจำทุกเดือน แต่แบบรายงานค่อนข้างมีความยุ่งยาก และมีจำนวนมาก กระทรวงแรงงานจึงควรปรับแบบรายงานผลงานของอาสาสมัครแรงงาน ให้มีความกะทัดรัด สั้น และง่าย รวมทั้งมีความครอบคลุมทุกภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่อาสาสมัครแรงงานในการกรอกแบบรายงาน

๘. อาสาสมัครแรงงานให้ความเห็นว่า กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เป็นกิจกรรมที่ประชาชนให้ความสนใจ เนื่องจากเป็นการฝึกอบรมอาชีพให้กับคนในพื้นที่ และตรงกับความต้องการของผู้รับบริการฝึกอาชีพ เพราะเกิดจากการชี้เป้า คัดกรอง และส่งต่อ ของอาสาสมัครแรงงาน ทั้งนี้เพื่อให้การฝึกอบรมหรือฝึกอาชีพมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอให้สอดแทรกให้ความรู้ในการพัฒนาตนเอง และเห็นคุณค่าของการพัฒนาตนเอง ในหลักสูตรการฝึกอบรมหรือฝึกอาชีพด้วย เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว รวมทั้งสร้างคุณค่าให้กับตัวเองด้วย

๙. การประชุมในระดับท้องถิ่น หรือการออกหน่วยบริการประชาชนของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน หรือออกบริการประชาชนตามโครงการจังหวัดเคลื่อนที่ ขอให้แนะนำอาสาสมัครแรงงานให้ผู้นำชุมชน หรือผู้นำท้องถิ่น ได้รับทราบว่า มีอาสาสมัครแรงงานเป็นเครือข่ายด้านแรงงานปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่ เพื่อให้อาสาสมัครแรงงานเป็นที่รู้จักแก่ผู้นำท้องถิ่นหรือประชาชนทั่วไป จะทำให้สามารถประสานการทำงานได้ดียิ่งขึ้น และสร้างให้อาสาสมัครแรงงานเป็นที่ยอมรับในชุมชนด้วย

๑๐. อาสาสมัครแรงงานทุกคนเป็นคนในพื้นที่ตำบล ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนมีความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับอาสาสมัครแรงงาน ควรมีการจัดทำป้ายไวนิล “ศูนย์ประสานงานด้านแรงงาน” ให้กับอาสาสมัครแรงงาน และนำไปติดไว้ที่บ้านอาสาสมัครแรงงาน ให้ประชาชนในพื้นที่ได้สอบถามข้อมูลด้านแรงงานได้อย่างสะดวก และอาสาสมัครแรงงานสามารถรับเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และประหยัดเวลาได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจให้แก่อาสาสมัครแรงงานได้อีกทางหนึ่ง และสร้างให้อาสาสมัครแรงงานเป็นที่รู้จักแก่ประชาชนในชุมชนได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

๑๑. กระทรวงแรงงานควรมีการทำความเข้าใจกับลูกจ้างในสถานประกอบการเกี่ยวกับการให้ความสำคัญเรื่องการยกระดับฝีมือ โดยแรงงานไทยต้องปรับตัว พัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ และพัฒนาตนเองให้มีทักษะฝีมือตนเองให้มากขึ้น เพื่อให้มีศักยภาพทัดเทียมกับนานาประเทศ

๑๒. ควรมีการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครแรงงานอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำเป็นต้องได้รับการอบรมภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารกับนานาประเทศได้ในอนาคต

กลุ่มงานตรวจราชการ
สำนักตรวจและประเมินผล
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
ตุลาคม ๒๕๕๖